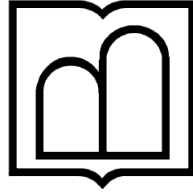

الله الرحمن الرحيم

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل
دانشکده‌ی دندانپزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکترای جراحی دندانپزشکی

عنوان:

بررسی تأثیر نخ دندان کلرهگزیدین دار تجاری و نخ دندان معمولی در کاهش التهاب لثه: کار
آزمایی بالینی تصادفی

استاد راهنما:

دکتر شیدا فضلعلی زاده

اساتید مشاور:

دکتر مهدی رهبر

دکتر خاطره عیسی زاده فر

نگارش:

مهدی حسین زاده

گواهی اصالت پایان نامه

اینجانب **مهدی حسین زاده** دانش آموخته رشته دندانپزشکی مقطع دکتری حرفه ای به شماره دانشجویی ۹۴۱۸۱۶۰۲۷ گواهی می نمایم که این پایان نامه تحت عنوان " بررسی تاثیر نخ دندان کلرگزیدین دار تجاری و نخ دندان معمولی در کاهش التهاب لثه " به راهنمایی استاد محترم سرکار خانم دکتر شیدا فضلعلیزاده بطور کامل اصل و بدون هرگونه سرقت علمی/ادبی بر اساس تعریف^۱ Plagiarism نگارش شده است و تمام یا قسمتی از آن توسط فرد دیگری در پایان نامه یا مراکز علمی دیگر ارائه نشده است. در ضمن اینجانب از مقررات مربوط به عدم رعایت صداقت در ارائه پایان نامه که منجر به مردود شدن و ارجاع به شورای پژوهشی دانشکده می شود، اطلاع کافی دارم.

تاریخ و امضاء
دانشجو

۱۴۰۱/۹/۳۰

بدینوسیله اصالت (ORIGINALITY) و صحت نتایج این پایان نامه مورد تأیید اینجانب دکتر شیدا فضلعلیزاده استاد راهنما/استاد راهنمای اول می باشد.

استاد راهنمای اول
تاریخ و امضاء

۱۴۰۱/۹/۳۰

^۱ Plagiarism Plagiarism یا سرقت علمی/ ادبی عبارت است از استفاده از تمامی یا قسمتی از مطالب یا ایده‌های منتشر شده یا منتشر نشده فرد یا افراد دیگر بدون ذکر منبع بطور مناسب یا کتب اجازه در موارد ضروری.

تقدیم

این پایان نامه را به پدر و مادر عزیزم تقدیم می کنم.

تقدیر و سپاسگزاری

بدون شک جایگاه و منزلت استاد، اجل از آن است که در مقام قدردانی از زحمات بی شائبه ی او، با زبان قاصر و دست ناتوان، چیزی بنگاریم.

از استاد گرامی خانم دکتر شیدا فضلی زاده بسیار سپاس گزارم چراکه بدون راهنمایی‌های ایشان انجام این پایان‌نامه بسیار مشکل می‌نمود.

از آقای دکتر مهدی رهبر و خانم دکتر خاطره عیسی زاده فربه دلیل یاری‌ها و راهنمایی‌های بی چشمداشت ایشان که بسیاری از سختی‌ها را برایم آسان‌تر نمودند، تقدیر و تشکر می‌نمایم.

چکیده

بررسی تأثیر نخ دندان کلرهگزیدین دار تجاری و نخ دندان معمولی در کاهش التهاب لثه: کار آزمایشی بالینی تصادفی

مقدمه: استفاده از نخ دندان به عنوان یک روش مؤثر برای حذف پلاک بین‌دندانی پذیرفته شده است، در بازار کنونی، نخ دندان کلرهگزیدین دار در اشکال مختلفی وجود دارد، با این وجود اطلاعات بالینی کمی در مورد اثربخشی نخ دندان کلرهگزیدین دار بر کاهش التهاب لثه وجود دارد، بنابراین مطالعه‌ی حاضر با هدف بررسی تأثیر نخ دندان کلرهگزیدین-دار تجاری و نخ دندان معمولی در کاهش التهاب لثه که به صورت کار آزمایشی بالینی تصادفی است، انجام پذیرفت.

مواد و روش کار: این مطالعه به صورت یک کار آزمایشی بالینی، سه سو کور به صورت (split mouth) intraindividual (cross arch) انجام پذیرفت. به این صورت که ۴۸ دانشجوی دندانپزشکی که تمایل به همکاری داشتند، به صورت نمونه‌گیری در دسترس وارد مطالعه شد، در طی مطالعه، به هر فرد، آموزش‌های لازم داده شد و از افراد درخواست شد که از نخ دندان‌های داده شده به صورت split mouth استفاده کنند. دستورات مذکور در پایان هفته‌ی دوم دوباره به بیمار یادآوری شد. وضعیت شاخص PI، GI، BOP و PD در پایان هفته‌ی دوم و چهارم و هشتم ارزیابی و اطلاعات مربوط به هر بیمار ثبت گردید. اطلاعات جمع‌آوری شده با استفاده از آزمون Mixed Method Anova با نرم‌افزار SPSS نسخه‌ی ۲۱ در سطح خطای کمتر از ۵ درصد تحلیل گردید.

نتایج: نتایج نشان داد که شاخص PI، GI و BOP در چهار زمان (شروع، دو هفته، دوم، یک ماه و دو ماه) از لحاظ آماری معنادار می‌باشد ($P < 0/05$)، به طوری که شاخص‌های PI، GI و BOP در دو ماه بعد نسبت به زمان‌های یک ماه و دو هفته کمتر و معنادار بود، اما در شاخص PD با افزایش زمان افزایش می‌یافت. تفاوت معناداری در شاخص PI بر اساس نخ دندان معمولی و کلرهگزیدین وجود داشت ($P < 0/05$)، به طوری که میانگین شاخص PI در نخ دندان کلرهگزیدین کمتر از نخ دندان معمولی بود، اما تفاوت معناداری در شاخص GI، BOP و PD بر اساس نخ دندان معمولی و کلرهگزیدین وجود نداشت ($P > 0/05$).

نتیجه‌گیری: در کل مطالعه‌ی حاضر نشان داد که از لحاظ شاخص GI، BOP و PD نخ دندان کلرهگزیدین دار برتری بر نخ دندان معمولی ندارد، اما شاخص در شاخص PI نخ دندان کلرهگزیدین دار برتری نسبی داشت.

کلمات کلیدی: پلاک دندانی، التهاب لثه، نخ دندان، کلرهگزیدین.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
أ	چکیده.....
فصل اول: معرفی پژوهش	
۱-۱	۱-۱. مقدمه؛ بیان مساله و ضرورت اجرای پژوهش.....
۳	۱-۲. اهداف پژوهش.....
۳	۱-۲-۱. هدف کلی.....
۳	۱-۲-۲. اهداف اختصاصی.....
۳	۱-۳. اهداف کاربردی.....
۴	۱-۴. سؤالات و فرضیه‌های پژوهش.....
۴	۱-۵. تعریف واژه‌ها.....
فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه‌ی تحقیق	
۵	۲-۱. مقدمه.....
۵	۲-۲. مبانی نظری پژوهش.....
۵	۲-۲-۱. میکروبیولوژی فلور نرمال دهان.....
۶	۲-۲-۲. عوامل بیماری‌زای میکروبی در لثه.....
۶	۲-۲-۳. واسطه‌های التهابی میزبان.....
۷	۲-۲-۴. تقسیم‌بندی بیماری‌های پریدنتال.....
۷	۲-۲-۴-۱. ژن‌نویت.....
۸	۲-۲-۴-۲. یافته‌های کلینیکی در ژن‌نویت.....
۸	۲-۲-۴-۳. پرودنتیت.....
۹	۲-۲-۵. شاخص‌های پریدنتال.....
۱۲	۲-۲-۶. مراحل شروع بیماری از نظر هیستولوژیک.....
۱۴	۲-۲-۷. پلاک دندان.....
۱۴	۲-۲-۸. باکتری‌های شیار لثه‌ای و سلامت پریدنتال.....
۱۴	۲-۲-۹. نخ دندان.....
۱۶	۲-۳. مروری بر پیشینه‌ی تحقیق.....
۱۶	۲-۳-۱. پیشینه‌ی پژوهش در ایران.....

۲-۳-۲. پیشینه‌ی پژوهش در خارج از ایران..... ۱۷

۳-۳-۲. جمع‌بندی پیشینه‌های پژوهش..... ۱۸

فصل سوم: مواد و روش‌ها

۱-۳. نوع مطالعه و روش پژوهش..... ۱۹

۲-۳. جامعه‌ی آماری پژوهش..... ۱۹

۳-۳. معیارهای ورود و خروج به مطالعه..... ۱۹

۴-۳. حجم نمونه و روش نمونه‌گیری..... ۲۰

۵-۳. ابزار و روش گردآوری داده‌ها..... ۲۱

۶-۳. زمان و مکان پژوهش..... ۲۳

۷-۳. متغیرهای پژوهش..... ۲۴

۸-۳. روش‌ها و تجزیه و تحلیل داده‌ها..... ۲۵

۹-۳. ملاحظات اخلاقی..... ۲۵

۱۰-۳. محدودیت‌ها و مشکلات اجرای پژوهش..... ۲۵

فصل چهارم: یافته‌های پژوهش

۱-۴. آمار توصیفی..... ۲۶

۱-۱-۴. درصد فراوانی سن افراد مورد بررسی..... ۲۶

۲-۱-۴. درصد فراوانی جنس افراد مورد بررسی..... ۲۶

۳-۱-۴. آماره‌های توصیفی شاخص‌های پریدنتال در چهار دوره‌ی زمانی در نخ دندان کلرگزیدین..... ۲۷

۴-۱-۴. آماره‌های توصیفی شاخص‌های پریدنتال در چهار دوره‌ی زمانی در نخ دندان معمولی..... ۲۸

۵-۱-۴. آماره‌های توصیفی شاخص‌های پریدنتال در چهار دوره‌ی زمانی در نخ دندان معمولی و کلرگزیدین..... ۲۹

۲-۴. آمار تحلیلی..... ۳۰

۱-۲-۴. مقایسه‌ی شاخص PI در چهار دوره‌ی زمانی بر اساس نخ دندان معمولی و کلرگزیدین..... ۳۰

۲-۲-۴. مقایسه‌ی شاخص GI در چهار دوره‌ی زمانی بر اساس نخ دندان معمولی و کلرگزیدین..... ۳۱

۳-۲-۴. مقایسه‌ی شاخص BOP در چهار دوره‌ی زمانی بر اساس نخ دندان معمولی و کلرگزیدین..... ۳۲

۴-۲-۴. مقایسه‌ی شاخص PD در چهار دوره‌ی زمانی بر اساس نخ دندان معمولی و کلرگزیدین..... ۳۳

فصل پنجم: بحث، نتیجه‌گیری و پیشنهادهای پژوهش

۱-۵. بحث..... ۳۴

۲-۵. نتیجه‌گیری..... ۳۷

۳-۵. محدودیت‌ها و پیشنهادهای پژوهش..... ۳۷

۳۷.....	۱-۳-۵. محدودیت‌ها.....
۳۷.....	۲-۳-۵. پیشنهادهای پژوهش.....
۳۹.....	منابع.....

فهرست جدول‌ها

عنوان	صفحه
جدول ۳-۱: متغیرهای مورد بررسی.....	۲۴
جدول ۴-۱: درصد فراوانی سن افراد مورد بررسی.....	۲۶
جدول ۴-۲: درصد فراوانی جنس افراد مورد بررسی.....	۲۶
جدول ۴-۳: آماره‌های توصیفی شاخص‌های پریدنتال در چهار دوره‌ی زمانی در نخ دندان کلرگزیدین.....	۲۷
جدول ۴-۴: آماره‌های توصیفی شاخص‌های پریدنتال در چهار دوره‌ی زمانی در نخ دندان معمولی.....	۲۸
جدول ۴-۵: آماره‌های توصیفی شاخص‌های پریدنتال در چهار دوره‌ی زمانی در نخ دندان معمولی و کلرگزیدین.....	۲۹
جدول ۴-۶: مقایسه‌ی شاخص PI در چهار دوره‌ی زمانی بر اساس نخ دندان معمولی و کلرگزیدین.....	۳۰
جدول ۴-۷: مقایسه‌ی شاخص PI در چهار دوره‌ی زمانی.....	۳۰
جدول ۴-۸: مقایسه‌ی شاخص GI در چهار دوره‌ی زمانی بر اساس نخ دندان معمولی و کلرگزیدین.....	۳۱
جدول ۴-۹: مقایسه‌ی شاخص GI در چهار دوره‌ی زمانی.....	۳۱
جدول ۴-۱۰: مقایسه‌ی شاخص BOP در چهار دوره‌ی زمانی بر اساس نخ دندان معمولی و کلرگزیدین.....	۳۲
جدول ۴-۱۱: مقایسه‌ی شاخص BOP در چهار دوره‌ی زمانی.....	۳۲
جدول ۴-۱۲: مقایسه‌ی شاخص PD در چهار دوره‌ی زمانی بر اساس نخ دندان معمولی و کلرگزیدین.....	۳۳
جدول ۴-۱۳: مقایسه‌ی شاخص PD در چهار دوره‌ی زمانی.....	۳۳